

SETKÁNÍ MINISTRŮ PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ V MARIÁNSKÝCH LÁZNÍCH

Daniela Grabmüllerová

Neformální setkání ministrů zemí EU, do jejichž kompetence patří regionální rozvoj, bylo nejvýznamnější akcí Ministerstva pro místní rozvoj během českého předsednictví v Radě EU. Setkání, jehož celý průběh řídil ministr pro místní rozvoj Cyril Svoboda, se konalo ve dnech 22.–24. dubna 2009 v Mariánských Lázních a zúčastnili se ho, kromě ministerských delegací všech 27 zemí EU, také delegace Chorvatska, Turecka, Norska a Švýcarska. Z mezinárodních institucí se jednání zúčastnili zástupci Evropské komise, Evropského parlamentu, Výboru regionů, Evropského hospodářského a sociálního výboru, Evropské investiční banky a OECD. Hlavním cílem jednání ministrů bylo dospět k dohodě nad základními principy budoucí kohezní politiky (politiky soudržnosti), která představuje více než třetinu celkového rozpočtu EU. Ministři přijali v této souvislosti společné komuniké.

Před vlastním pracovním jednáním ministrů se konala tzv. „Study Tour“ – návštěva regionu, během níž ministři navštívili karlovarské letiště a centrum města, kde si prohlédli např. chátrající budovu tzv. Císařských lázní. Většina z nich navštívila tuto část České republiky poprvé; byli proto nadšeni krásou Mariánských Lázní i Karlových Varů a bylo zřejmé, že řada z nich se tam brzy vypraví na soukromou návštěvu se svou rodinou nebo přáteli.

Ministerstvo pro místní rozvoj jako pořadatel této významné akce českého předsednictví mělo od samého počátku záměru uspořádání tohoto setkání ministrů ambici přijmout společný politický dokument obsahující hlavní principy budoucí kohezní politiky po roce 2013. Přestože to byl cíl odvázný (a některé země se netajily svou skepsí ke schopnosti najít shodu v této rané části debaty o budoucnosti této evropské politiky), ukázalo se, že byl reálný. Přípravě komuniké věnoval tým českých expertů velkou pozornost; proběhla dvě jednání zástupců členských zemí v Praze, proběhla také celkem čtyři kola připomínkování postupně se vyvíjejícího textu. Je logické, že 27 členských států má na řadu otázek spojených s budoucí kohezní politikou odlišný pohled, a je

zřejmé, že má-li 27 zemí dospět k dohodě, musí se jednat nutně o určitý kompromis. Takový přijatelný „průnik“ názorů zemí EU se podařilo vyjednat a společné komuniké se tak stalo významným příspěvkem českého předsednictví do další debaty o budoucnosti této nejvýznamnější evropské politiky.

*Ing. arch. Daniela Grabmüllerová, MBA, Ph.D.
ředitelka Odboru evropských záležitostí
Ministerstvo pro místní rozvoj*

ENGLISH ABSTRACT

Regional Development Ministers' Meeting in Mariánské Lázně, by Daniela Grabmüllerová

An informal meeting of the EU member states' ministers in charge of regional development was the most important event of the Czech Ministry for Regional Development during the Czech Presidency of the Council of the EU. Chaired by Mr Cyril Svoboda, the Minister for Regional Development, the meeting took place from 22 to 24 April 2009 in Mariánské Lázně, hosting ministerial delegations of all 27 EU member states and Croatia, Turkey, Norway, and Switzerland. Representatives of international institutions like the European Commission, the European Parliament, the Committee of the Regions, the European Economic and Social Committee, the European Investment Bank, and the OECD participated, too. The main objective of the debate was to agree upon the basic principles of the future cohesion policy which covers more than one third of the total EU budget. EU Ministers approved a joint communiqué which is the document reflecting current state of play of the European political debate on the future cohesion policy.

Komuniké ministrů pro regionální politiku

Ministři pro regionální politiku Evropské unie se setkali v Mariánských Lázních, v České republice, ve dnech 23. a 24. dubna 2009, aby projednali budoucnost politiky soudržnosti. Setkání se zúčastnila rovněž komisařka pro regionální politiku, zástupci Výboru pro regionální rozvoj Evropského parlamentu, předseda Výboru regionů, zástupci Evropského hospodářského a sociálního výboru, zástupci Evropské investiční banky a zástupci OECD. Předsednictví mělo také potěšení přivítat zástupce kandidátských zemí Turecka a Chorvatska, Švýcarska a Norska (zemí Evropského sdružení volného obchodu).

Ministři se shodli na přijetí společného komuniké, což je dokument odrážející současný stav. Ministři pro regionální politiku členských zemí EU:

- aniž by předjímali výsledek přezkoumání rozpočtu a následnou debatu o dalším víceletém finančním rámci,
- aniž by předurčovali podobu politiky soudržnosti po roce 2013,
- aniž by tím byl dotčen výsledek probíhající ratifikace Lisabonské smlouvy, která obsahuje koncept územní soudržnosti,
- nehledě na rychle se měnící světové hospodářské prostředí, přispěli následujícími body do diskuze o budoucnosti politiky soudržnosti:

A. Cíle politiky soudržnosti

1. Ministři zdůrazňují, že politika soudržnosti přispívá k integraci, solidaritě, soudržnosti a konkurenceschopnosti v Evropě a měla by i nadále prosazovat své základní cíle, jak jsou stanoveny ve Smlouvě.
2. Ministři oceňují úspěchy politiky soudržnosti a jsou přesvědčeni, že by její úloha měla být zachována i do budoucna. Ministři sdílejí názor, že zásadní nárůst rozdílů mezi regiony v EU, k němuž došlo v návaznosti na nedávná rozšíření, a nárůst subregionálních rozdílů zdůraznil význam politiky soudržnosti.
3. Ministři podporují harmonický, vyrovnaný a udržitelný rozvoj Společenství a jsou toho názoru, že největší důraz politiky soudržnosti by měl být kladen na konvergenci méně prosperujících oblastí. Ministři se shodují, že politika soudržnosti by měla být aplikována na celém území EU. Ministři jsou rovněž přesvědčeni, že územní spolupráce je jasnou přidanou hodnotou Evropy.
4. Ministři se domnívají, že politika soudržnosti významně přispívá k plnění Lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost a k plnění Göteborgské agendy. Politika soudržnosti podporuje veřejné investice a stimuluje další veřejné a soukromé zdroje, což je velmi důležité během současné světové hospodářské krize. V souvislosti s krizí ministři připomínají, že důraz na dlouhodobé strategické cíle je i nadále zásadní pro politiku soudržnosti, přesto vyzdvihují její potenciál poskytnout krátkodobý impuls.
5. Ministři souhlasí, že se evropské regiony potýkají s novými výzvami, jakými jsou například globalizace, demografické změny, změny v energetice a změny klimatu, a sdílejí názor, že politika soudržnosti – jako doplněk regionální politiky, národních a dalších politik EU – může přispět a pomoci regionům, aby se se zmíněnými výzvami a příležitostmi vyrovnaly s ohledem na posilování územní soudržnosti.
6. Ministři vyjadřují potřebu zlepšit koordinaci mezi politikou soudržnosti a jinými politikami EU v případech, kdy je to nezbytné, aby se zvýšila účinnost plnění cílů Společenství.

B. Přínosy politiky soudržnosti

7. Ministři zdůrazňují, že politika soudržnosti zajišťuje stabilní, bezpečný a strategický finanční rámec, jehož cílem je aktivovat národní i regionální potenciály a který těmto oblastem poskytuje mechanismus pobídek, aby posílil jejich konkurenční výhody.
8. Ministři vyzdvihují skutečnost, že přínos politiky soudržnosti spočívá v integrovaném přístupu, který umožňuje, aby byly politické reakce uzpůsobeny potřebám konkrétních národních a regionálních kontextů, a tak přispívá k posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti.
9. Ministři zdůrazňují, že základní zásady politiky soudržnosti, jakými jsou víceleté programy, sledování a hodnocení, partnerství, soustředěnost, spolufinancování a adicionalita, jsou zásadní i pro další generaci politiky soudržnosti.

10. Ministři potvrzují, že přínos politiky soudržnosti dále spočívá v subsidiaritě a víceúrovňové správě. Ministři rovněž podporují partnerství, sdílené řízení a proporcionalitu jako klíčové předpoklady úspěchu politiky soudržnosti v praxi.
11. Ministři velmi oceňují pozitivní roli politiky soudržnosti v oblasti podpory budování kapacit, posílení spolupráce, výměny zkušeností a sdílení osvědčených postupů na všech úrovních.

C. Provádění politiky soudržnosti a její nástroje

12. Ministři souhlasí, že implementační mechanismy je třeba výrazně zlepšit směrem ke skutečnému zjednodušení a vyzývají Komisi ke zintenzivnění práce na řešení těchto otázek jak pro stávající, tak pro příští programové období, v úzké spolupráci s členskými státy. Ministři věří, že by proces zjednodušení, při zohlednění zásady proporcionality, měl zajistit větší účinnost politiky soudržnosti a že povede ke snížení administrativní zátěže při zachování řádného finančního řízení.
13. Ministři žádají Komisi, aby přezkoumala možnosti větší koherence mezi jednotlivými fondy politiky soudržnosti, a zajistila tak co možná největší synchronizaci pravidel a postupů.
14. Ministři jsou přesvědčeni, že by politika soudržnosti neměla záviset pouze na finanční podpoře ve formě grantů, ale měla by dále uvažovat nad jinými způsoby financování a využívat je v praxi.

D. Pokračování v diskusi o politice soudržnosti

15. Ministři zdůrazňují, že je zapotřebí dostatečné doby pro strategickou diskusi o nové generaci politiky soudržnosti jako součásti procesu přezkoumání rozpočtu a následné debaty o příštím víceletém finančním rámci. Ministři žádají Komisi a Radu, aby sestavily přesný harmonogram jednání o legislativním rámci politiky soudržnosti po roce 2013, což by mělo vést k včasnému přijetí nových právních předpisů a programových dokumentů, a tím umožnit reálné zahájení nových programů od 1. ledna 2014.
16. Ministři uznávají potřebu průběžné debaty v rámci celé EU o politických a strategických otázkách politiky soudržnosti.

V Mariánských Lázních dne 23. dubna 2009